

КЕ АҚ Өл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті
Тарих факультеті
Дүние жүзі тарихы, тарихнама және деректану кафедрасы

**«АҚПАРАТТЫҚ РЕСУРСТАРҒА КІТАПХАНАЛЫҚ
КЛАССИФИКАЦИЯЛАУДЫҢ МЕТОДОЛОГИЯСЫ» ПӘНІ БОЙЫНША**
ҚОРЫТЫНДЫ ЕМТИХАН БАҒДАРЛАМАСЫ

**7M03206 – Кітапханалық ақпараттық жүйелер білім беру
бағдарламасы**

5 кредит

Алматы, 2023

Емтихан бағдарламасын «7М03206 – Кітапханалық ақпараттық жүйелер» мамандығының жұмыс оқу жоспары және білім беру бағдарламасы пәндерінің каталогы негізінде п.ғ.к., қау.проф.м.а. Г.И.Нұржанова құрастырды.

Бағдарлама дүние жүзі тарихы, тарихнама және деректану кафедрасының мәжілісінде бекітілді. Хаттама № ____ «__»__2023 ж.
Кафедра меңгерушісі _____ Р.С. Мырзабекова

Факультеттің Ғылыми кеңесінде ұсынылды
«__»_____2023 ж., хаттама № ____

Ғалым хатшы _____ Н.А. Тасилова

ЕМТИХАН ӨТКІЗУ ТЕХНОЛОГИЯСЫ МЕН ӘДІСТЕМЕСІ

Қорытынды бақылау жүргізу нысаны –
Ауызша Ауызша емтихан: дәстүрлі-сұрақтарға
жауаптар Сұрақтар Univer жүйесіне енгізіледі
Емтихан форматы-офлайн.

Курс: Магистратура – 1 курс

Бейнежазбаның болуы – бар

Магистратура білім алушылары үшін (пәнді жүргізетін оқытушы
қабылдайды).

Емтихан өткізуді бақылау:

- емтиханның бейнежазбасы жүргізеді,

Ұзақтығы:

Дайындық уақыты- 7-10 минут

Билеттің барлық сұрақтарына жауап беру үшін 15-20 минут ұсынылады.

Өткізу регламенті

1. Емтихан магистрантар мен оқытушыларға алдын ала белгілі болуы тиіс кесте бойынша өткізіледі.

Бұл кафедралар мен факультеттердің жауапкершілігі.

2. Емтихан кестесі белгілі болған кезде, Univer жүйесіне "пән бойынша қорытынды емтихан" ... құжатын PDF форматында орналастырылады.

Емтихан сұрақтарын жариялауға тыйым салынады.

Тек қорытынды емтихан бағдарламасы жазылады.

*Емтихан басталар алдында кез келген платформада емтихан билеттерін жариялауға және білім алушыларға жіберуге тыйым салынады.

Емтиханды бағалау өлшемдері

Білім алушылардың жауаптарының толықтығын ескере отырып, берілген бағалардың жалпы сипаттамасын көрсететін бағалау жүйесі кестеде келтірілген.

Бағалау	Өлшемдер:
«Өте жақсы»	1. Теориялық сұрақтарға дұрыс және толық жауаптар берілген; 2. Практикалық тапсырма толығымен шешілген; 3. Материалдар логикалық жүйелілігіне сәйкес, сауатты берілген; 4. Шығармашылық қабілеттері көрсетілген.
«Жақсы»	1. Теориялық мәселелер дұрыс, бірақ толық емес жауаптар, мәнсіз қателіктері немесе дәлсіздіктер кездеседі; 2. Практикалық тапсырма орындалған, алайда жіберілген болмашы қателік кездеседі; 3. Материалдар логикалық сауаттылықпен жасалаған.
«Қанағаттанарлық»	1. Жауаптар теориялық сұрақтар негізінен дұрыс, бірақ толық емес, дәлсіздік және логикалық қателік кездеседі; 2. Тәжірибелік тапсырма толық емес; 3. Материалы сауатты, бірақ логикалық жүйелілігі қарастырылмаған.

«Қанағаттанарлықсыз»	1. Жауапта теориялық сұрақтарға байланысты өрескел қателіктер жіберілген; 2. Практикалық тапсырма орындалмаған; 3. Баяндау жауабында грамматикалық, терминологиялық қателіктер жіберілген, логикалық жүйелілік сақталмаған.
----------------------	---

Білім алушылардың оқудағы жетістіктерін бағалау арқылы әр түрлі нысандары мен әдістері, қалыптасу деңгейінде күтілетін оқыту нәтижелері жүзеге асырылады.

Пән бойынша қорытынды баға білім алушының бақылау кезеңінде де, қорытынды бақылауында да оң баға алған жағдайда ғана есептеледі.

Білім алушылардың оқу жетістіктері (білім, білік, дағды және құзыреттілігі) 100 баллдық шкала бойынша бағаланады, тиісті халықаралық тәжірибеде қабылданған әріптік жүйедегі сандық эквиваленті (оң бағалар, қарай кему, «А» - дан «D» (100-50 және «қанағаттанарлықсыз» – «FX» (25-49), «F» (0-24), және бағалау дәстүрлі жүйе бойынша қойылады. «FX» бағалауы тек қорытынды емтиханда қойылады.

Балдық-рейтингтік әріптік бағалау жүйесі-оқу жетістіктерін есепке алудың, білім алушылардың аудармасымен, оларды дәстүрлі шкаласын бағалау және ECTS

Әріптік жүйе бойынша бағалау	Сандық эквивалент	Балл (%-дық мазмұны)	Дәстүрлі жүйе бойынша бағалау
A	4,0	95-100	
A-	3,67	90-94	Өте жақсы
B+	3,33	85-89	Жақсы
B	3,0	80-84	

B-	2,67	75-79	Қанағаттанарлық
C+	2,33	70-74	
C	2,0	65-69	
C-	1,67	60-64	
D+	1,33	55-59	
D-	1,0	50-54	
FX	0,5	25-49	Қанағаттанарлықсыз
F	0	0-24	

ТҮСІНІКТЕМЕ ЖАЗБА

«Ақпараттық ресурстарға кітапханалық классификациялаудың методологиясы» пәні 7М0320 – Кітапханалық ақпараттық жүйелер білім беру бағдарламасы бойынша маманданатын магистранттарға арналған.

Пәннің мақсаты автоматтандырылған технологияларды қолдана отырып ақпараттық ресурстардың құрамын, құрылымын, даму заңдылықтарын және пайдалануын, оларды көпшілік кітапханалар қорларын қалыптастыруда, каталогтар мен картотекаларды ұйымдастыруда пайдалануды меңгеру, сонымен қатар кітапханалық классификациялау, электронды кітапханаларды қолдануға арналған білімін қалыптастыру.

Пәнді меңгеру нәтижесінде магистрант қабілетті болады:

- Кітапханаларды ақпараттандырудың негізгі тәсілдерін, автоматтандырылған кітапханалық-ақпараттық жүйелер мен тараптарын меңгеру.
- Ақпараттық ресурстармен қызмет көрсету жүйесін жасау мен қолданудың принциптерін және олардың даму тұжырымдамаларын айқындау.
- ҚР барлық кітапханаларының жұмыс тәжірибесіне жаңа компьютерлік технологияларды ендірудегі даму деңгейін жұмыс жасай алу

ПӘННІҢ МАЗМҰНЫ

КІРІСПЕ

Ақпараттық қажеттіліктер. Ақпараттық қажеттіліктердің мәні Ақпараттық қажеттіліктердің түрлері Қоғамды ақпараттандырудағы ақпараттық техниканың дамуы Ақпараттық қажеттіліктерді зерттеу әдістері Ақпараттық қажеттіліктерді жүйелендіру негіздері.

НЕГІЗГІ БӨЛІМ

Кітапханаларда ақпараттық ресурстарды пайдалану мен қалыптастырудың ерекшеліктері. Кітапханалық классификациялаудың әдістемелері. Электронды ресурстар. Электронды кітапханалар. Электронды каталогты ұйымдастыру.

Электронды каталогтарды алыстан пайдалануға беру. Толық жазба құжаттармен желі арқылы пайдалануға мүмкіндік. Виртуалды көрмелерді құрастыру, әр түрлі фактографиялық және фактологиялық анықтамалықтар т.б.

Қазіргі ортада ақпараттық қажеттіліктің өзгеруі және нарықтық қарым-қатынаста дамуы. Ақпараттық қажеттіліктің өзгеруі және әр түрлі даму көзқарасы. Ақпарат тұтынушы әр түрлі топтардың ақпараттық қажеттілік динамикасының дамуы.

Анықтамалық-библиографиялық қор Электронды каталогтың мәлімет базасын қалыптастыру. Ақпараттық-ізденіс жүйелері: оларды шешудің алгоритмдері мен міндеттері. Мәлімет базалар мен банктер.

Құжаттық

Фактографиялық

Фактологиялық

Құжаттық ақпарат Қазақстандағы ең көп таралған ақпараттың түрі.

Құжаттық қор кітапхананың ақпараттық ортасының бір бөлігі болып табылады

- Ағымдық және ретроспективтік ақпараттар-оперативтік есеп шығару үшін және қызметтеріне күнде керекті ақпараттық ағымдар;
- Кең және нақты көлемдегі тақырыптық ақпараттар-мамандық мәселелері мен танысып тұру үшін тақырыптық ақпараттар керек;
- Білім салалық ақпараттарға қажеттілік;
- Кітапханада және ақпараттық органдарда ақпараттық қажеттілікті оқып үйренудің маңызы.
- Ақпараттық қажеттіліктің ғылыми және арнаулы зерттеу әдістері.
- Жалпы ғылыми әдістер: статистикалық әдіс, анкета тарату, интервью алу, бақылау, өзін-өзі бақылау, эксперимент қою т.б.
-

Электронды кітапханалардың ақпараттық ресурстары және кітапханалық классификациялау. ҚР кітапханалардың мәлімет базалары. Кітапханадағы ресурстарды қалыптастыру және пайдалану. Қазақстан Республикасы кітапханалардың ресурстары.

Ақпараттық қажеттіліктерді қанағаттандырудың заманауи әдістері. Электронды каталогпен жұмыс. Интернет ресурстарды кітапханалық тәжірибеде қолдану. Электронды кітапханалардың ақпараттық ресурстары Мәлімет базаның құрылымы. РАБИС, КАБИС, ИРБИС бағдарламасының модульдерімен жұмыс.

Қазақстан Республикасының Ұлттық кітапханасының ақпаратты пайдаланушыларға көп салалы және республикаға қатысты комплекстік мәселелері бойынша ақпаратпен қатамасыз етілуі. Жаңа ақпараттық технологияны қолдана отырып оқырмандардың жалпы білім жөніндегі сауалдарды орындау мәселелері жайында библиографиялық жұмыс жүргізу.

Ақпараттық ресурстарды насихаттау әдісі мен құрылымы. Ақпараттық органдар мен кітапхана байлығын жергілікті орындарда насихаттау міндеті. Кітапханада және ақпарат органдарында ақпараттық ресурстар сақталу мәселелері. Ақпараттық ресурстарды сақтауда жаңа ақпараттық технологияларды тиімді пайдалану. Құжаттардың санақталуы.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі

Негізгі:

1. Каталогизация и классификация Электронные каталоги и автоматизированные библиотечные системы. Учебные пособия / Сукиасян Э.Р. : Либерия, 2020.-256с.
2. Ақпараттандыру туралы: Қазақстан Республикасы Заңы. 2007 ж. 11 қаңтар.// ҚР Парламентінің жаршысы.- 2017.-№2.-120 б.
3. Ақшал М.А. Кітапхананың библиографиялық қызметі: оқу құралы/ М.А. Ақшал. - Алматы: «Нұрлы Әлем» басп., 2019.-120 б.
4. Досумбекова А.Г. Ақпараттық мәдениет: Оқу құралы./А.Г. Досумбекова, Р.Б. Айтиева, Г.И. Нұржанова.- Алматы, 2003ж.
4. Бекова С.М. Ақпараттық мәдениет негіздері: Оқу құралы/С.М.Бекова, Р.И.Якупова, Г.Н.Тастанбекова.-Алматы:Бастау баспасы.-2017.-232
5. Столяров Ю.Н. Документный ресурс : учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / Ю.Н. Столяров. М. : Либерия, 2018. - 152 с.

Қосымша:

6. Абгарян А. Комплектование делает ставку на глобальную сеть.// Библиотека.-2017, №12.- с. 26
7. Захаров А. Электронные документы: способы и формы предоставления // Библиотека. 2018. - № 11. - С. 29-31.
8. Земсков А.И. Электронные библиотеки как элемент информационного общества // Науч. и техн. б-ки. 2017. - № 6. - С. 5-15.
9. Степанов В.К. Электронные библиотеки и полнотекстовые базы данных в Интернете // Библиотековедение. 2019. - № 2. - С. 45-53.
- 10.Сукиасян Э.Р. Электронные каталоги // Библиотека. 2017.- № 3. – С.31- 33.